

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે
આર/ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૪૦/૨૦૦૦

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી એસ.વી. પિન્ટો: સહી/ -

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પી. એમ. રાવલ: સહી/ -

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	

=====

ગુજરાત રાજ્ય
વિરુદ્ધ
જગદીશ હીરાભાઈ મલમ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે એ.પી.પી. શ્રી રોહન શાહ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ માટે જામીનપાત્ર વોરંટ બજાવાયેલ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ માટે નોટિસ બજાવાયેલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી એસ.વી. પિન્ટો
અને
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પી. એમ. રાવલ

તારીખ : ૦૩/૦૭/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો
(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી એસ.વી. પિન્ટો દ્વારા)

૧. હાલની અપીલ અપીલકર્તા રાજ્ય દ્વારા વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, વેરાવળ (જે હવે પછી "વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૨૩૯/૧૯૯૯ માં તારીખ ૩૧.૧૨.૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને હુકમ સામે કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૭૮(૧)(૩) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સામાવાળાને ઇન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ ની કલમ ૩૦૨ અને ૪૦૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનામાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકેલ છે.

૧.૧ સરળતા, સ્પષ્ટતા અને સંક્ષિપ્તતા ખાતર સામાવાળાને હવે પછી "આરોપી" તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે કારણ કે તેઓ મૂળ કેસમાં તે હોદ્દા પર હતા.

૨. કેસના રેકર્ડ પરથી ઉપસ્થિત થતી ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ આરોપીના દાદા – ગોવાભાઈ ભુરાભાઈએ આરોપીના પિતા હીરાભાઈને મિલકતમાં નાણાકીય હિસ્સો આપ્યો ન હતો અને તેથી, હીરાભાઈએ

સ્થાવર મિલકતની તબદીલી નોંધો પર સહી કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને આ અદાવતને કારણે તારીખ ૦૯.૦૭.૧૯૯૬ ના વહેલી સવારે જ્યારે આરોપીના દાદી - રાણીબેન બંધ ઓસરી/આંગણામાં કચરો વાળી રહ્યા હતા, ત્યારે આરોપીએ તેમનું ગળું દબાવીને તેમનું મોત નીપજાવ્યું હતું અને તેમના સોનાના એરિંગ્સ તથા તેમના ગળામાંથી કાળા મોતીવાળી ચાંદીની માળા/કંઠી લઈ લીધી હતી. આ અંગે ફરિયાદ ફરિયાદી - રામભાઈ જીવાભાઈ સિસોદિયા દ્વારા તારીખ ૨૩.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ માળિયા હાટીના પોલીસ સ્ટેશન ખાતે ઇન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ ની કલમ ૩૦૨ અને ૪૦૪ હેઠળ નોંધાવવામાં આવી હતી, જે ફર્સ્ટ - સી.આર. નં. ૬૮/૧૯૯૬ તરીકે નોંધાઈ હતી.

૨.૨ તપાસ કરનાર અમલદારે સંબંધિત સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા હતા અને જરૂરી દસ્તાવેજો જપ્ત કર્યા હતા અને તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ, જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ, માળિયા હાટીનાની કોર્ટ સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને આરોપી વિરુદ્ધના સદર ગુનાઓ ફક્ત સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા દ્રાચેબલ હોવાથી, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૨૦૯ ની જોગવાઈઓ મુજબ આ કેસ સેશન્સ કોર્ટ, વેરાવળને કમિટ કરવામાં આવ્યો હતો અને સદર કેસ સેશન્સ કેસ નં. ૨૩૯/૧૯૯૯ તરીકે નોંધાયો હતો.

૨.૩ આરોપીને સમન્સની યોગ્ય બજવણી કરવામાં આવી હતી અને આરોપી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ હાજર થયા હતા અને સદર કોડની કલમ ૨૦૭ ની જોગવાઈઓ મુજબ પોલીસ કાગળોની તમામ નકલો આરોપીને પૂરી પાડવામાં આવી હતી કે કેમ તેની ચકાસણી કરવામાં આવી હતી. આરોપી વિરુદ્ધ આંક ૧ પર ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યો હતો અને આરોપીનું નિવેદન આંક ૨ પર નોંધવામાં આવ્યું હતું, જેમાં આરોપીએ ચાર્જની વિગતોનો ઇનકાર કર્યો હતો અને ફરિયાદપક્ષનો સમગ્ર પુરાવો રેકર્ડ પર લેવામાં આવ્યો હતો.

૨.૪ ફરિયાદપક્ષે ૮ સાક્ષીઓની તપાસ કરી હતી અને પોતાના કેસના સમર્થનમાં રેકર્ડ પર ૧૭ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા હતા. વિદ્વાન એ.પી.પી. દ્વારા કલોઝિંગ પુરસ્તીસ રજૂ કર્યા બાદ, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું વિશેષ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું, જેમાં આરોપીએ રેકર્ડ પરના ફરિયાદપક્ષના તમામ પુરાવાઓનો ઇનકાર કર્યો હતો. આરોપીએ સાક્ષીના પાંજરામાં આવવાનો કે પોતાની તરફેણમાં સાક્ષીઓની તપાસ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે તેમની સામે ખોટો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. વિદ્વાન એ.પી.પી. અને આરોપીના વિદ્વાન વકીલની દલીલો સાંભળ્યા બાદ, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા આરોપીને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવાની મહેરબાની કરી હતી.

૩. સદર નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને હુકમથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને અપીલકર્તા – રાજ્ય દ્વારા મુખ્યત્વે એવું જણાવીને હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ બાબતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે મૃતકના ઘરેણાં સામાવાળા પાસેથી મળી આવ્યા હતા અને મૃતકના પુત્રએ તે ઘરેણાં ઓળખી બતાવ્યા હતા અને તે મતલબનું પંચનામું આંક ૧૯ પર રેકર્ડ પર ઉપલબ્ધ છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ બાબતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે સામાવાળાએ બે સાક્ષીઓ સમક્ષ કબૂલાત કરી હતી કે તેણે મૃતકની હત્યા કરી હતી અને સાક્ષી રામભાઈની જુબાનીમાં તેમણે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી છે કે સામાવાળાએ પોતાની સમક્ષ તેમજ અન્ય સાક્ષીઓ સમક્ષ આ ઘટના અંગે કબૂલાત કરી હતી. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે સાક્ષીઓના પુરાવાની યોગ્ય મૂલવણી કરી નથી અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવામાં ગૌણ વિસંગતતાઓ અને વિરોધાભાસો નોંધીને ભૂલ કરી છે. વાસ્તવમાં સાક્ષીઓની જુબાનીમાં કોઈ મહત્વપૂર્ણ વિસંગતતાઓ કે વિરોધાભાસો નથી અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ બાબતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે સમગ્ર કેસ સંજોગોજન્ય પુરાવા પર આધારિત છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે સામાવાળાના કબૂલાતના નિવેદન પર વિશ્વાસ મૂકવો જોઈતો હતો જે અન્ય પુરાવાઓ સાથે સમર્થિત છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે એવો નિષ્કર્ષ કાઢીને ભૂલ કરી છે કે આંક ૧૪ પરનું પંચનામું ડિસ્કવરી પંચનામું કહી શકાય નહીં, પરંતુ તે

માત્ર રિકવરી પંચનામું છે અને પુરાવાની મૂલવણી કરતી વખતે અને આરોપીને નિર્દોષ છોડી મૂકતી વખતે અપ્રસ્તુત હકીકતો ધ્યાને લીધી છે. વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ ગેરકાયદેસર, અયોગ્ય અને કાયદાની દ્રષ્ટિએ ખામીયુક્ત છે અને તેને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવો જરૂરી છે.

૪. અપીલકર્તા રાજ્ય તરફે વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોહન શાહને સાંભળવામાં આવ્યા. નોટિસ બજાવાઈ હોવા છતાં, સામાવાળા રૂબરૂમાં કે વકીલ મારફત ઉપસ્થિત રહ્યા નથી. વાદગ્રસ્ત નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને હુકમનું અવલોકન કરવામાં આવ્યું અને કેસના રેકર્ડ પરના ફરિયાદપક્ષના સમગ્ર પુરાવાની પુનઃ મૂલવણી કરવામાં આવી.

૫. વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોહન શાહે આ કોર્ટને કેસના રેકર્ડ પરના ફરિયાદપક્ષના સમગ્ર પુરાવાઓનું અવલોકન કરાવ્યું હતું અને રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષનો કેસ સંજોગોજન્ય પુરાવા અને સામાવાળાની એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પર આધારિત છે જે ફરિયાદી અને અન્ય સાક્ષીઓ સમક્ષ સ્વૈચ્છિક કબૂલાત હતી. આ ન્યાયિક બહારની કબૂલાતના આધારે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તપાસ દરમિયાન, મૃતકના શરીર પર તેમના મૃત્યુ સમયે જે ઘરેણાં હતા તે સામાવાળાના કબજામાંથી મળી આવ્યા હતા. તેથી એ સાબિત થાય છે કે સામાવાળા ગુના માટે જવાબદાર હતા અને તેમણે જ મૃતક

રાણીબેનની હત્યા કરી હતી. ફરિયાદપક્ષે એ પણ સાબિત કર્યું છે કે મિલકત બાબતે પારિવારિક તકરાર હતી કારણ કે સામાવાળાના દાદાએ સામાવાળાના પિતાને મિલકતમાં નાણાકીય હિસ્સો આપ્યો ન હતો અને સામાવાળાને તે બાબતની અદાવત હતી અને તેથી તેમણે મૃતક રાણીબેન જે તેમના દાદી થતા હતા તેમની હત્યા કરી હતી. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવાની યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલવણી કરી નથી અને નિર્દોષ છુટકારાના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવો જરૂરી છે અને સામાવાળાને જે ગુના માટે આરોપ મુકાયો છે તે માટે દોષિત ઠેરવવા જોઈએ.

૬. સૌપ્રથમ, હાલના કેસની હકીકતોની ચર્ચા કરતા પહેલાં, ૨૦૨૫ લોસુટ (એસ.સી.) ૧૪૨૩ માં રિપોર્ટ થયેલ પી. સોમારાજુ વિ. સ્ટેટ ઓફ આંધ્ર પ્રદેશના કેસમાં પેરા ૧૧ અને ૧૨ માં નોંધ્યા મુજબ નિર્દોષ છુટકારાની અપીલોમાં એપેલેટ કોર્ટની સત્તાઓ સંબંધે સુપ્રીમ કોર્ટના અવલોકનોનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય રહેશે, જે નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

૧૧. આગળ વધતાં પહેલાં, એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા નિર્દોષ છુટકારાના હુકમમાં દખલગીરી કરવા સંબંધિત સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતોને પુનરાવર્તિત કરવા યોગ્ય રહેશે, જેની ચર્ચા હાઈકોર્ટ દ્વારા પણ વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં કરવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં જ, અમે ચંદ્રપ્પા અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ કલાર્નિક ૨૦૦૭ (૪) એસ.સી.સી. ૪૧૫ ના મહત્વપૂર્ણ

કેસ પર આધાર રાખીએ છીએ, જેમાં આ કોર્ટે નીચે મુજબ પાંચ મુદ્દાની અધિકૃત કસોટી નિર્ધારિત કરી હતી:

“૪૨. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી, અમારા સુવિચારિત મત મુજબ, નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ સામેની અપીલ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે એપેલેટ કોર્ટની સત્તાઓ અંગે નીચેના સામાન્ય સિદ્ધાંતો ફલિત થાય છે:

(૧) એપેલેટ કોર્ટને જે પુરાવા પર નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ આધારિત છે તેની સમીક્ષા કરવાની, પુનઃ મૂલવણી કરવાની અને પુનઃ વિચારણા કરવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે.

(૨) કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ આવી સત્તાના ઉપયોગ પર કોઈ મર્યાદા, પ્રતિબંધ કે શરત મૂકતો નથી અને એપેલેટ કોર્ટ પોતાની સમક્ષના પુરાવા પરથી હકીકત અને કાયદા બંને પ્રશ્નો પર પોતાના તારણ પર પહોંચી શકે છે.

(૩) વિવિધ શબ્દપ્રયોગો, જેવા કે, “મહત્વપૂર્ણ અને અનિવાર્ય કારણો”, “સારા અને પૂરતા કારણો”, “ખૂબ જ મજબૂત સંજોગો”, “વિકૃત તારણો”, “દેખીતી ભૂલો”, વગેરેનો ઉદ્દેશ્ય નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં એપેલેટ કોર્ટની વ્યાપક સત્તાઓને મર્યાદિત કરવાનો નથી. આવા શબ્દપ્રયોગો પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની અને પોતાના તારણ પર આવવાની કોર્ટની

સત્તાને અંકુશમાં રાખવા કરતાં નિર્દોષ છુટકારામાં દખલગીરી કરવા પ્રત્યે એપેલેટ કોર્ટની અનિચ્છા દર્શાવવા માટે “ભાષાકીય શૈલી” ના સ્વરૂપમાં વધુ છે.

(૪) જો કે, એપેલેટ કોર્ટે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે નિર્દોષ છુટકારાના કેસમાં આરોપીની તરફેણમાં બેવડી ધારણા રહેલી છે. પ્રથમ તો, ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંત હેઠળ તેને નિર્દોષતાની ધારણા ઉપલબ્ધ છે કે જ્યાં સુધી સક્ષમ કાયદાની અદાલત દ્વારા કોઈ વ્યક્તિ દોષિત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી તે નિર્દોષ હોવાનું માની લેવામાં આવશે. બીજું, આરોપીએ પોતાનો નિર્દોષ છુટકારો મેળવી લીધો હોવાથી, તેની નિર્દોષતાની ધારણાને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વધુ પુષ્ટિ, પુનઃ સમર્થન અને મજબૂતી મળે છે.

(૫) જો રેકર્ડ પરના પુરાવાના આધારે બે વ્યાજબી તારણો શક્ય હોય, તો એપેલેટ કોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધેલા નિર્દોષ છુટકારાના તારણમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં.” (૨૦૦૭) ૪ એસ.સી.સી. ૪૧૫.

૧૨. સારાંશમાં, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૭૮ અને ૩૮૬ હેઠળ નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની અને પુનઃ મૂલવણી કરવાની એપેલેટ કોર્ટ પાસે નિઃશંકપણે

સંપૂર્ણ સત્તા છે. જો કે, નિર્દોષ છુટકારા પછી નિર્દોષતાની પુષ્ટિ પામેલ અથવા 'બેવડી' ધારણાને કારણે, દખલગીરી મર્યાદિત હોવી જોઈએ. જો રેકર્ડના આધારે બે વ્યાજબી મંતવ્યો શક્ય હોય, તો નિર્દોષ છુટકારામાં ખતેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. ન્યાયિક હસ્તક્ષેપ માત્ર ત્યારે જ વાજબી ઠરે છે જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટનું વલણ વિકૃત હોય, મહત્વપૂર્ણ પુરાવાને ખોટી રીતે વાંચવા પર અથવા તેની અવગણના કરવા પર આધારિત હોય, અથવા પરિણામે ન્યાયનો ઘોર પરાજય થતો હોય. તદુપરાંત, એપેલેટ કોર્ટે નિર્દોષ છુટકારાને ઉલટાવીને પોતાના કારણો આપતા પહેલાં ટ્રાયલ કોર્ટે આપેલા કારણોની ચર્ચા કરવી આવશ્યક છે. આ કોર્ટના તાજેતરના ચુકાદાઓની શ્રેણીએ આ સ્થિતિને વધુ મજબૂત રીતે સ્થાપિત કરી છે, જેમાં અન્ય બાબતો સાથે, મલ્લપ્પા અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ કલાર્ટિક, ૨૦૨૪ આઈ.એન.એસ.સી. ૧૦૪, બલ્લુ ઉર્ફે બલરામ ઉર્ફે બાલમુકુંદ અને અન્ય વિ. ધી સ્ટેટ ઓફ મધ્ય પ્રદેશ ૨૦૨૪ આઈ.એન.એસ.સી. ૨૫૮, બાબુ સાહેબગૌડા રુદ્રગૌડાર અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ કલાર્ટિક ૨૦૨૪ આઈ.એન.એસ.સી. ૩૨૦ અને કોન્સ્ટેબલ ૮૦૭ સુરેન્દ્ર સિંહ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તરાખંડ ૨૦૨૫ આઈ.એન.એસ.સી. ૧૧૪ નો સમાવેશ થાય છે.

૭. કાયદાનો એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં, એપેલેટ કોર્ટ એ મર્યાદાથી બંધાયેલી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ

સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવાની મૂલવણી કર્યા પછી જ્યાં સુધી એવું ન જણાય કે તેમાં કોઈ દેખીતી ગેરકાયદેસરતા કે વિકૃતિ છે જેના પર કોર્ટ ક્યારેય પહોંચી શકી ન હોત, ત્યાં સુધી નિર્દોષ છુટકારાના હુકમમાં કોઈ દખલગીરી કરવાની હોતી નથી. એ પણ એક સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે પુરાવાની સમીક્ષા કરવા માટે એપેલેટ કોર્ટ પર કોઈ મનાઈ નથી, પરંતુ સામાન્ય રીતે નિર્દોષ છુટકારાના હુકમમાં દખલ કરવામાં આવશે નહીં કારણ કે આરોપીની નિર્દોષતાની ધારણા નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ દ્વારા વધુ મજબૂત બને છે. ફોજદારી કેસોમાં ન્યાય વ્યવસ્થાના તાણાવાણામાંથી વળાયેલો સુવર્ણ સિદ્ધાંત એ છે કે જો ફરિયાદપક્ષના કેસમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવા પર બે દ્રષ્ટિકોણ શક્ય હોય એટલે કે (૧) આરોપીનો દોષ અને (૨) તેની નિર્દોષતા, તો જે દ્રષ્ટિકોણ આરોપીની તરફેણમાં હોય તે અપનાવવો જોઈએ, અને જો ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીની તરફેણનો દ્રષ્ટિકોણ લીધો હોય, તો એપેલેટ કોર્ટે નિર્દોષ છુટકારાના તારણોમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. એપેલેટ કોર્ટ નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને હુકમમાં ત્યારે જ દખલગીરી કરી શકે છે જ્યારે અનિવાર્ય અને વજનદાર કારણો હોય અને હુકમ સ્પષ્ટપણે ગેરવાજબી હોય અને જ્યાં એપેલેટ કોર્ટ એવા તારણ પર આવે કે પુરાવાના આધારે દોષિત ઠરાવવો અનિવાર્ય છે.

૮. ઉપરોક્ત સુસ્થાપિત કાયદાકીય સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું પૃથક્કરણ કરવામાં આવે છે અને ફરિયાદપક્ષે આંક ૮ પર

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧ – રામાભાઈ જીવાભાઈની તપાસ કરી છે અને આ સાક્ષી હાલના કેસમાં ફરિયાદી છે. તેમની સરતપાસમાં તેમણે જુબાની આપી છે કે તેઓ બંને મૃતક વ્યક્તિઓ તેમજ આરોપી અને તેમના સંબંધિત પરિવારોથી પરિચિત હતા. તેમના જણાવ્યા મુજબ, ભરતના મૃત્યુ પછી, તેઓ બાવકુભાઈ સિસોદિયા સાથે આરોપીના ઘરે ગયા હતા. તે સમયે, બાવકુભાઈ સિસોદિયાની હાજરીમાં, આરોપીએ સ્વેચ્છાએ કબૂલાત કરી હતી કે તેણે રાણીબેનની હત્યા કરી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે આરોપીએ તેમને જાણ કરી હતી કે તે તેમની સાથે અમુક બાબતોની ચર્ચા કરવા માંગે છે અને તે મુજબ તે બંનેને ગામના મંદિરે લઈ ગયો હતો. ત્યાં, આરોપીએ વધુમાં કબૂલાત કરી હતી કે તેણે ભરતની પણ હત્યા કરી હતી. ત્યારબાદ સાક્ષી – બાવકુભાઈ સિસોદિયા અને આરોપી હાકુભાઈ જોશીની દુકાને ગયા હતા જ્યાં, હાકુભાઈ જોશીની હાજરીમાં, આરોપીએ ફરી એકવાર કબૂલાત કરી હતી કે તેણે ભરત અને રાણીબેન બંનેની હત્યા કરી હતી. સદર હત્યાઓ કરવા પાછળના હેતુ વિશે પૂછપરછ કરતાં, આરોપીએ જણાવ્યું હતું કે સ્થાવર મિલકતમાં કરવામાં આવતી નોંધો સામે વાંધા ઉઠાવવામાં આવ્યા હતા અને આવા વાંધાઓને કારણે હત્યાઓ કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જુબાની આપી છે કે ત્યારબાદ તેઓ ચારેય જણા ગુંદાના ઝાડ નીચે જઈને બેઠા હતા, જ્યાં આરોપીએ વધુમાં કબૂલાત કરી હતી કે તેણે તેના દાદા – ગોવાભાઈ ભુરાભાઈની પણ હત્યા કરી હતી. સાક્ષીએ

જાણાવ્યું છે કે ત્યારબાદ, તારીખ ૨૩.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ તેઓ માળિયા હાટીના પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા અને ફરિયાદ નોંધાવી હતી જે આંક ૯ પર રેકર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવી છે.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ ફરિયાદ નોંધાવવા માટે એકલા જ પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આરોપી ખેતમજૂર હતો અને તેમની સાથે કોઈ પણ રીતે સગો થતો ન હતો. તેઓ માત્ર તહેવારો દરમિયાન જ ક્યારેક આરોપીને મળતા હતા અને તેની સાથે તેમનો કોઈ અંગત સંબંધ ન હતો. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે તેઓ અર્જલાભાઈ દેવરાજભાઈ કે ગોવાભાઈ ભુરાભાઈના સગા ન હતા. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તેઓ દરબાર જ્ઞાતિના છે, જ્યારે આરોપી અને અન્ય વ્યક્તિઓ કોળી જ્ઞાતિના છે અને તેથી, તેઓ માત્ર તહેવારોના પ્રસંગોએ જ મળતા હતા. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન અર્જલાભાઈના ઘરે ગયા ન હતા, જો કે, તેમણે હીરાભાઈ અને અર્જલાભાઈ સાથે આરોપીને જોયો હતો. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ રાણીબેનની અંતિમવિધિમાં હાજર રહ્યા ન હતા કારણ કે તેઓ પોતાના ખેતીકામમાં રોકાયેલા હતા. ઘરે પાછા ફરતાં, તેમને રાણીબેનના પુત્ર હીરાભાઈ પાસેથી જાણવા મળ્યું હતું કે રાણીબેનનું મૃત્યુ હાર્ટ એટેકને કારણે થયું હતું. તેમણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે ફરિયાદ નોંધાવતી વખતે તેમણે એ વાતનો ખુલાસો કર્યો ન હતો કે જ્યારે તેઓ ઘરે ગયા

હતા ત્યારે તેમને જાણ કરવામાં આવી હતી કે રાણીબેનનું મૃત્યુ હાર્ટ એટેકથી થયું હતું. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે આરોપીએ ગુનાઓ કર્યાની કબૂલાત કર્યા પછી, અર્જણભાઈ, માલાભાઈ, ગોવાભાઈ, લક્ષ્મણભાઈ દેવરાજભાઈ અને અન્ય સહિત આશરે ૧૫ થી ૨૦ વ્યક્તિઓ હાજર હતા. આવી કબૂલાત છતાં, તેઓએ આરોપીને તેના ઘરે પાછા જવાની પરવાનગી આપી હતી અને તેને પોલીસ સ્ટેશને લઈ ગયા ન હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ રાત્રિના આશરે ૧૦:૦૦ વાગ્યાથી મધ્યરાત્રિ સુધી મંદિરે બેસી રહ્યા હતા. તેમણે સ્વીકાર્યું કે આ સમયગાળા દરમિયાન આરોપીના પરિવારના કોઈ પણ સભ્યને બોલાવવામાં આવ્યા ન હતા. તેમણે છેવટે જણાવ્યું હતું કે, રાણીબેન અને ભરતની હત્યાઓ સંબંધિત ચર્ચા સિવાય, તેમની વચ્ચે બીજી કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી.

૮.૧ આંક ૧૦ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨ – હાફુભાઈ પરમાનંદભાઈ જોશી આરોપીના પાડોશી છે. પોતાની સરતપાસમાં તેમણે જુબાની આપી છે કે તારીખ ૨૧.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ જ્યારે તેઓ પોતાની દુકાન પાસે હતા ત્યારે તેઓ અર્જણભાઈ દેવરાજભાઈને મળ્યા હતા જેમણે તેમને જાણ કરી હતી કે તેમનો પુત્ર ભરત ઘરેથી નીકળી ગયો હતો અને મળી આવ્યો ન હતો. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, ભરત મોડી રાત સુધી મળ્યો ન હતો. બીજા દિવસે સવારે આશરે ૦૭:૦૦ વાગ્યે હીરાભાઈ ગોવાભાઈ તેમના ઘરે આવ્યા હતા અને તેમને જાણ કરી

હતી કે ભરતનો મૃતદેહ નદીના પટમાં પથ્થર પાસે પડેલો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે તેઓ તેમની સાથે નદીના કિનારે ગયા હતા, જ્યાં તેમણે ભરતનો મૃતદેહ જોયો હતો. ત્યારબાદ, તેઓ પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા અને પોલીસ સત્તાવાળાઓને જાણ કરી હતી. તેના અનુસંધાને, પોલીસ ઘટનાસ્થળે આવી પહોંચી હતી, જરૂરી પંચનામું તૈયાર કર્યું હતું અને પોસ્ટમોર્ટમ તપાસ માટે મૃતદેહ મોકલી આપ્યો હતો. સાક્ષીએ આગળની ઔપચારિકતાઓમાં ભાગ લીધો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જુબાની આપી છે કે બીજા દિવસે રામભાઈ જીવાભાઈ, બાવકુભાઈ સિસોદિયા અને આરોપી તેમની દુકાને આવ્યા હતા. રામભાઈએ તેમને વિનંતી કરી કે આરોપી શું કહેવા માંગે છે તે સાંભળો. તે મુજબ તેમણે આરોપીને પોતાની દુકાનમાં બેસાડ્યો હતો, ત્યારબાદ આરોપીએ તેમની સમક્ષ કબૂલાત કરી હતી કે તેણે ભરતની હત્યા કરી હતી. ત્યારબાદ, તેઓ બધા ગુંદાના ઝાડ નીચે જઈને બેઠા હતા, જ્યાં આરોપીએ વધુમાં કબૂલાત કરી હતી કે તેણે તેના દાદા – ગોવાભાઈ તેમજ તેના દાદી – રાણીબેનની પણ હત્યા કરી હતી. આરોપીએ એવી પણ કબૂલાત કરી હતી કે તેણે રાણીબેનના સોનાના એરિંગ્સ અને ચાંદીની માળા/કંઠી કાઢી લીધી હતી. આરોપીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેણે આ ગુનાઓ કર્યા હતા કારણ કે તેના દાદા મિલકતની તબદીલી માટે સહી કરવા તૈયાર ન હતા. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે ત્યારબાદ તેઓ અર્જણભાઈના ઘરે ગયા હતા અને પરિવારના સભ્યોને આરોપી

દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત વિશે જાણ કરી હતી. ત્યારબાદ, અર્જણભાઈ પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા અને ફરિયાદ નોંધાવી હતી, જ્યારે રાણીબેનના મૃત્યુ અંગેની ફરિયાદ રામભાઈ દ્વારા નોંધાવવામાં આવી હતી.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેઓ અને રામભાઈ ગાઢ મિત્રો હતા. તેમણે વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે રામભાઈ અને બાવકુભાઈ સિસોદિયા એક જ જ્ઞાતિના હતા. સંબંધિત સમયે તેઓ ગિરી એસોસિએશનના પ્રમુખ તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે અર્જણભાઈ તેમના ઘરની બરાબર સામે રહેતા હતા અને પડોશી હોવાના નાતે અર્જણભાઈ સાથે તેમના સૌહાર્દપૂર્ણ સંબંધો હતા. જો કે, તેમણે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે ઉપર જણાવ્યા સિવાય બાવકુભાઈ સિસોદિયા કે રામભાઈ સાથે તેમને કોઈ સંબંધ ન હતો અને આરોપી સાથે તેમને બિલકુલ કોઈ સંબંધ ન હતો. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું કે તેમણે ક્યારેય આરોપીને કોઈ પણ રીતે મદદ કરી ન હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે જ્યારે તેઓ ગુંદાના ઝાડ નીચે બેઠા હતા ત્યારે આરોપીએ ગોવાભાઈની હત્યા કર્યાની કબૂલાત કરી હતી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તેઓ ત્યાં આશરે એકથી દોઢ કલાક બેઠા રહ્યા હતા. તેમણે સ્વીકાર્યું હતું કે આવી કબૂલાત છતાં, તેઓએ પોલીસને તાત્કાલિક જાણ કરવી જરૂરી માની ન હતી. ત્યારબાદ, તેઓ આરોપી

સાથે અર્જુણભાઈના ઘરે ગયા હતા, અને ત્યારપછી તેઓ દરેક પોતપોતાના ઘરે પાછા ફર્યા હતા.

૮.૨ આંક ૧૧ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૩ – બાવકુભાઈ થારણભાઈ સિસોદીયા એ પોતાની સરતપાસમાં જુબાની આપી છે કે તારીખ ૨૦.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ, જ્યારે તેઓ બજારમાં હાજર હતા, ત્યારે તેમને માહિતી મળી હતી કે અર્જુણભાઈના પુત્ર – ભરતનો મૃતદેહ નદીના કાંઠે પડેલો છે. આવી માહિતી મળતાં જ તેઓ તાત્કાલિક સ્થળ પર પહોંચ્યા હતા અને ભરતનો મૃતદેહ જોયો હતો. તે સમય સુધીમાં, પોલીસ ઘટનાસ્થળે પહોંચી ચૂકી હતી, જરૂરી પંચનામું કર્યું હતું અને પોસ્ટમોર્ટમ તપાસ માટે મૃતદેહ મોકલી આપ્યો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે બીજા દિવસે તેઓ રામભાઈ જીવાભાઈ સાથે આરોપીના ઘરે ગયા હતા. રામભાઈએ આરોપીને જણાવ્યું કે હીરાભાઈએ ગઈકાલે સાંજે ભરત સાથે તેને સાયકલ પર વડાલ રોડ તરફ જતો જોયો હતો. ત્યારબાદ તેઓએ આરોપીને સદર પરિસ્થિતિ અંગે પૂછપરછ કરી હતી, જેના પર આરોપીએ તેમને ગામના મંદિરે સાથે આવવા વિનંતી કરી હતી. સાક્ષીએ જુબાની આપી છે કે તેઓ, રામભાઈ અને આરોપી ત્યારબાદ મંદિરે ગયા હતા, જ્યાં આરોપીએ કબૂલાત કરી હતી કે તેણે ભરતની હત્યા કરી હતી. ત્યારબાદ, તેઓ આરોપીને હાકુભાઈ જોશીની દુકાને લઈ ગયા જ્યાં આરોપીએ ફરી એકવાર હાકુભાઈ જોશી સમક્ષ કબૂલાત કરી કે તેણે સદર ગુનો કર્યો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જુબાની આપી છે કે

દુકાન પરથી તેઓ બધા એસ.ટી. સ્ટેન્ડ રોડ તરફ આગળ વધ્યા જ્યાં તેઓ બાવકુભાઈ કામાડિયાને મળ્યા હતા. ત્યારબાદ, તેઓ બધા ગુંદાના ઝાડ નીચે ગયા અને ત્યાં બેઠા. તે જગ્યાએ, આરોપીએ વધુમાં કબૂલાત કરી કે તેણે રાણીબેન અને ગોવાભાઈની હત્યા કરી હતી. આરોપીએ એમ પણ જણાવ્યું હતું કે તેણે રાણીબેનના સોનાના એરિંગ્સ અને ચાંદીની માળા/કંઠી કાઢી લીધી હતી. આરોપીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેણે આ હત્યાઓ કરી હતી કારણ કે તેના દાદા તેના પિતાને મિલકતમાં નાણાકીય હિસ્સો આપતા ન હતા અને તેમના નામે મિલકત તબદીલ કરવા માટે સહી કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે ત્યારબાદ તેઓ બધા અર્જણભાઈના ઘરે ગયા અને આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત વિશે તેમને જાણ કરી. ત્યારબાદ અર્જણભાઈ પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા, જ્યારે સાક્ષી અને અન્ય લોકો પોતપોતાના ઘરે પાછા ફર્યા હતા.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન આશરે ૧૦ થી ૧૫ વ્યક્તિઓ હાજર હતા. તેમણે સ્વીકાર્યું હતું કે આરોપીએ અર્જણભાઈના ઘરે કોઈ કબૂલાત કરી ન હતી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે આરોપી ન તો તેમનો મિત્ર હતો કે ન તો ક્યારેય તેમની સાથે કામ કર્યું હતું. તેમણે કોઈ પણ સમયે આરોપી સાથે ક્યારેય કોઈ વાતચીત કરી ન હતી. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું કે રાણીબેનના મૃત્યુ પછી પણ તેમણે ઘણી વખત આરોપીને જોયો હતો

પરંતુ તેની સાથે ક્યારેય વાત કરી ન હતી. સાક્ષીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ જાણતા હતા કે જ્યારે પણ કોઈ ગુનો બને ત્યારે વહેલી તકે પોલીસને જાણ કરવી જોઈએ. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે ગુંદાના ઝાડ નીચે કરવામાં આવેલી કબૂલાત હાકુભાઈ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબમાં હતી જ્યારે બાકીના લોકો, જેમાં તેઓ પોતે પણ સામેલ હતા, માત્ર ત્યાં ઊભા હતા. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, તેઓ ગુંદાના ઝાડ નીચે આશરે એકથી દોઢ કલાક રહ્યા હતા.

૮.૩ આંક ૧૨ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪ – ધનસુખભાઈ દુર્લભજી એ આંક ૧૪ પર રજૂ કરાયેલ રિકવરી પંચનામાના પંચ સાક્ષીઓ પૈકીના એક છે, જે હેઠળ આરોપીની દોરવણી મુજબ ઘરેણાં રિકવર કરવામાં આવ્યા હોવાનું કહેવાય છે. જો કે, પોતાની જુબાનીમાં આ સાક્ષીએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. તેમણે જણાવ્યું છે કે તેઓ માળિયા હાટીના પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા, જ્યાં તેમણે ઘરેણાં જોયા હતા. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તે સમયે પોલીસ સાથે અન્ય કોઈ વ્યક્તિ હાજર ન હતી. સાક્ષીએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન ન આપતાં, તેમને હોસ્ટાઈલ (પક્ષદ્રોહી) જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર દ્વારા તેમની ઉલટતપાસ કરવામાં આવી હતી. જો કે, તેમની ઉલટતપાસમાં એવી કોઈ હકીકત સામે આવી નથી કે જેથી ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન મળે અથવા આંક ૧૪ પરના પંચનામા હેઠળ થયેલ કથિત રિકવરીને પુષ્ટિ મળે.

૮.૪ આંક ૧૩ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫ – રસિકભાઈ નરસિંહભાઈ સોલંકી એ આંક ૧૪ પર રજૂ કરાયેલ રિકવરી પંચનામાના અન્ય પંચ સાક્ષી છે. પોતાની સરતપાસમાં તેમણે જુબાની આપી છે કે તારીખ ૨૪.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ તેમને પોલીસ સ્ટેશને બોલાવવામાં આવ્યા હતા, જ્યાંથી પોલીસ તેમને અન્ય પંચ સાક્ષી સાથે જીપમાં આરોપીના ઘરે લઈ ગઈ હતી. આરોપી પોલીસ પાર્ટી સાથે હતો. સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આરોપીએ ત્યારબાદ સોનાના એરિંગ્સ અને ચાંદીની કંઠી રજૂ કર્યા હતા. સદર ઘરેણાં સોનીને બતાવવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ આંક ૧૪ પરનું રિકવરી પંચનામું કરવામાં આવ્યું હતું. સાક્ષીએ કોર્ટ સમક્ષ સોનાના એરિંગ્સ તેમજ ચાંદીની કંઠી ઓળખી બતાવ્યા છે.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે પંચનામું અંશતઃ આરોપીના ઘરે અને અંશતઃ પોલીસ સ્ટેશન ખાતે લખવામાં આવ્યું હતું.

૮.૫ આંક ૧૫ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬ – જયંતિલાલ પરમાનંદ એ ઘટનાસ્થળના પંચનામાના પંચ છે જે આંક ૧૬ પર રજૂ કરવામાં આવેલ છે. સાક્ષીએ કેસને સંપૂર્ણ સમર્થન આપ્યું છે.

૮.૬ આંક ૧૭ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭ – કથલભાઈ ગોદડભાઈ એ આંક ૧૮ પર રજૂ કરાયેલ આરોપીના ધરપકડ પંચનામાના પંચ સાક્ષી છે. સાક્ષીએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું છે.

૮.૭ આંક ૨૧ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૮ – કાલેખાન આલમખાન કુરેશી એ પોલીસ સબ-ઇન્સ્પેક્ટર છે જેમણે ફરિયાદીની ફરિયાદ નોંધી હતી. પોતાની સરતપાસમાં તેમણે જુબાની આપી છે કે તારીખ ૨૩.૧૧.૧૯૯૬ ના રોજ જ્યારે તેઓ માળિયા હાટીના પોલીસ સ્ટેશન ખાતે પોલીસ સબ-ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ફરજ બજાવતા હતા ત્યારે ફરિયાદી પોલીસ સ્ટેશને આવ્યા હતા અને પોતાની ફરિયાદ નોંધાવી હતી. સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે સદર ફરિયાદ નોંધી હતી અને ત્યારબાદ ગુનાની તપાસ હાથ ધરી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે તપાસ દરમિયાન તેમણે ઘટનાસ્થળનું પંચનામું કર્યું હતું અને સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા હતા. તેમણે આરોપીની ધરપકડ કરી હતી અને મુદ્દામાલ ઘરેણાંની રિકવરી કરી હતી. તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ તેમણે સક્ષમ કોર્ટ સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું હતું કે તારીખ ૨૩.૧૧.૧૯૯૬ ની ફરિયાદ નોંધાવતા પહેલાં રાણીબેનના સોનાના એરિંગ્સ કે ચાંદીની કંઠીની કથિત ચોરી અંગે કોઈ ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવી ન હતી.

૮.૮ આંક ૨૪ પર તપાસવામાં આવેલ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૯ – લખમણ ગોવાભાઈ એ મૃતક રાણીબેનનો પૌત્ર છે. પોતાની સરતપાસમાં તેમણે જુબાની આપી છે કે તેમના દાદા અને દાદી તેમના ઘરથી થોડા અંતરે

રહેતા હતા. સાક્ષીએ કોર્ટ સમક્ષ સોનાના એરિંગ્સ ઓળખી બતાવ્યા છે અને જણાવ્યું છે કે સદર એરિંગ્સ તેમના દાદીના હતા. તેમણે ચાંદીની કંઠી (કાળા મોતીવાળો હાર) પણ ઓળખી બતાવી છે અને જુબાની આપી છે કે તેમના દાદી નિયમિતપણે સદર માળા પહેરતા હતા અને તે તેમની માલિકીની હતી. સાક્ષીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે જ્યારે તેમના દાદીનો મૃતદેહ ઘરના આંગણામાં પડ્યો હતો ત્યારે તેમણે તેમના શરીર પર સોનાના એરિંગ્સ કે ચાંદીની માળા જોઈ ન હતી.

પોતાની ઉલટતપાસમાં સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું હતું કે જો કે તેમણે પોતાના મૃતક દાદીના શરીર પર ઘરેણાં જોયા ન હતા, તેમ છતાં તેમણે ગુમ થયેલા ઘરેણાં અંગે કોઈ ફરિયાદ નોંધાવી ન હતી કે તેના ઠેકાણા વિશે કોઈ વ્યક્તિ સાથે કોઈ પૂછપરછ પણ કરી ન હતી.

૯. ફરિયાદપક્ષનો કેસ મુખ્યત્વે આરોપીની એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પર આધારિત છે અને ૨૦૦૩ લોસુટ (એસ.સી.) ૭૪૬ માં રિપોર્ટ થયેલ સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. રાજારામ ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પેરા ૧૮ અને ૧૯ માં કરવામાં આવેલા અવલોકનોનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય રહેશે જે નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

૧૮. કબૂલાતોને બે વર્ગોમાં વિભાજિત કરી શકાય છે, એટલે કે ન્યાયિક અને એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ (ન્યાયિક બહારની). ન્યાયિક કબૂલાતો તે છે જે ન્યાયિક કાર્યવાહી દરમિયાન મેજિસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ

સમક્ષ કરવામાં આવે છે. એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતો તે છે જે પક્ષકાર દ્વારા મેજિસ્ટ્રેટ અથવા કોર્ટ સિવાય અન્યત્ર કરવામાં આવે છે. એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતો સામાન્ય રીતે એવી હોય છે જે કોઈ પક્ષકાર દ્વારા ખાનગી વ્યક્તિ સમક્ષ અથવા તેની હાજરીમાં કરવામાં આવે છે જેમાં ન્યાયિક અધિકારી પણ તેમની અંગત ક્ષમતામાં સામેલ છે. તેમાં એવા મેજિસ્ટ્રેટનો પણ સમાવેશ થાય છે જેમને સદર કોડની કલમ ૧૬૪ હેઠળ કબૂલાતો નોંધવા માટે વિશેષ સત્તા આપવામાં આવી ન હોય અથવા એવી સત્તા ધરાવતા મેજિસ્ટ્રેટ હોય પરંતુ એવા તબક્કે કબૂલાત મેળવતા હોય જ્યારે કલમ ૧૬૪ લાગુ પડતી ન હોય. એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતો અંગે બે પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થાય છે: (૧) શું તે સ્વેચ્છાએ કરવામાં આવી હતી? અને (૨) શું તે સાચી છે? કલમમાં ઠરાવ્યા મુજબ, ફોજદારી કાર્યવાહીમાં આરોપી વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત અપ્રસ્તુત છે, જો કોર્ટને એવું જણાય કે કબૂલાત કોઈ પ્રલોભન, ધમકી કે વચનને કારણે કરવામાં આવી છે, જે (૧) આરોપી વ્યક્તિ સામેના આરોપના સંદર્ભમાં હોય, (૨) સત્તા ધરાવતી વ્યક્તિ તરફથી ઉદ્ભવતી હોય, અને (૩) કોર્ટના મતે આરોપી વ્યક્તિને એવું માનવા માટે વાજબી લાગે તેવા આધારો પૂરા પાડવા માટે પૂરતી હોય કે તે કરવાથી તેને કોઈ લાભ મળશે અથવા તેની સામેની કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં કોઈ સાંસારિક અનિષ્ટ ટળી જશે. આ પરથી ફલિત થાય છે કે કબૂલાત ત્યારે સ્વૈચ્છિક ગણાય જો તે

આરોપી દ્વારા સ્વસ્થ માનસિક સ્થિતિમાં કરવામાં આવી હોય, અને જો તે સત્તા ધરાવતી વ્યક્તિ તરફથી આવતી અને તેની સામેના આરોપ સાથે સંબંધ ધરાવતી કોઈ પ્રલોભન, ધમકી કે વચનથી પ્રેરિત ન હોય. તે અનૈરિછક નહીં ગણાય, જો પ્રલોભન, (એ) આરોપી વ્યક્તિ સામેના આરોપના સંદર્ભમાં ન હોય, અથવા (બી) તે સત્તા ધરાવતી વ્યક્તિ તરફથી આવતું ન હોય; અથવા (સી) કોર્ટના મતે આરોપી વ્યક્તિને એવું માનવા માટે વાજબી લાગે તેવા આધારો પૂરા પાડવા માટે પૂરતું ન હોય કે, તે કરવાથી તેને કોઈ લાભ મળશે અથવા તેની સામેની કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં કોઈ સાંસારિક અનિષ્ટ ટળી જશે. કબૂલાત સ્વૈરિછક હતી કે નહીં તેનો આધાર દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર રહેશે, જેનું મૂલ્યાંકન કલમ ૨૪ ના પ્રકાશમાં કરવાનું રહેશે. કાયદો સ્પષ્ટ છે કે જ્યાં સુધી કોર્ટને ખાતરી ન થાય કે તે સ્વૈરિછક હતી ત્યાં સુધી આરોપી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ કબૂલાતનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી અને તે તબક્કે તે સાચી છે કે ખોટી તે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી. જો કબૂલાત કરવા સાથે સંકળાયેલી હકીકતો અને સંજોગો કબૂલાતની સત્યતા અથવા સ્વૈરિછકતા પર શંકા ઉપજાવતા જણાય, તો કોર્ટ પુરાવામાં ગ્રાહ્ય હોવા છતાં પણ સદર કબૂલાત પર આધાર રાખવાનો ઈનકાર કરી શકે છે. એક મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન, જેના સંબંધમાં કોર્ટે સંતોષ મેળવવો પડે છે તે એ છે કે, જ્યારે આરોપીએ કબૂલાત કરી ત્યારે શું તે મુક્ત વ્યક્તિ હતો કે પછી આવી કબૂલાત મેળવવાના

હેતુથી પોલીસ દ્વારા પોતે અથવા તેમના દ્વારા રોકાયેલી કોઈ અન્ય
 એજન્સી દ્વારા તેની હિલચાલ પર નિયંત્રણ રાખવામાં આવ્યું હતું.
 કબૂલાત સ્વૈચ્છિક છે કે નહીં તે પ્રશ્ન હંમેશા હકીકતનો પ્રશ્ન છે. જો કોઈ
 પ્રલોભન, ધમકી કે વચન હોય તો તેના કારણે પડેલી છાપ સંપૂર્ણપણે
 દૂર થઈ ગઈ છે તેવા પોતાના અભિપ્રાયથી કોર્ટ સંતુષ્ટ છે કે કેમ તે
 નક્કી કરતા પહેલાં વિચારણા માટે આપવામાં આવેલ સમય,
 આરોપીને ધમકી, પ્રલોભન કે વચનની લાગણી થવાનો અવકાશ
 સહિતના તમામ પરિબળો અને કેસના તમામ સંજોગો ધ્યાનમાં લેવા
 આવશ્યક છે. મુક્ત અને સ્વૈચ્છિક કબૂલાત સર્વોચ્ચ વિશ્વસનીયતા
 મેળવવા પાત્ર છે, કારણ કે તે ગુનાની સર્વોચ્ચ ભાવનામાંથી
 ઉદ્ભવતી હોવાનું માનવામાં આવે છે. [જુઓ આર. વિ. વોરવિક્શાલ:
 (૧૭૮૩) લેશ ૨૬૩]. એવી કલ્પના કરી શકાતી નથી કે કોઈ
 માણસ માનવ સ્વભાવની લાગણીઓ અને સિદ્ધાંતોથી વિરુદ્ધ જઈને
 ગુનાની મુક્ત અને સ્વૈચ્છિક કબૂલાત કરવા માટે પ્રેરાય, જો કબૂલ
 કરેલી હકીકતો સાચી ન હોય. ગુનાની સુવિચારિત અને સ્વૈચ્છિક
 કબૂલાતો, જો સ્પષ્ટપણે સાબિત થાય, તો કાયદામાં સૌથી
 અસરકારક પુરાવાઓ પૈકીની એક છે. અનૈચ્છિક કબૂલાત તે છે જે તેને
 કરનારની મુક્ત ઈચ્છાનું પરિણામ નથી. તેથી જ્યાં વ્યક્તિને ગુનેગાર
 અને આરોપી તરીકે ગણવામાં આવ્યા પછી કેટલાક કલાકો સુધી સતત
 પૂછપરછ અને હેરાનગતિના પરિણામે નિવેદન કરવામાં આવે છે, તેવા

નિવેદનને અનૈરિછક ગણવું આવશ્યક છે. પ્રલોભન વચન અથવા ધમકીનું સ્વરૂપ લઈ શકે છે, અને ઘણીવાર પ્રલોભનમાં વચન અને ધમકી બંનેનો સમાવેશ થાય છે, જો વિગતો જાહેર કરવામાં આવે તો માફીનું વચન અને જો ન કરવામાં આવે તો કાર્યવાહી કરવાની ધમકી. (જુઓ પુડ્રોફ એવિડન્સ, ૮મી આવૃત્તિ પેજ ૨૮૪). વચન હંમેશા કબૂલાતના વિકલ્પ સાથે જોડાયેલું હોય છે, જ્યારે ધમકી હંમેશા મૌન રહેવાના વિકલ્પ સાથે જોડાયેલી હોય છે; આમ, એક કિસ્સામાં કેદી હાલની અસંતોષકારક પરિસ્થિતિ સામે ખોટી કબૂલાતની સામાન્ય અનિરછનીયતાને બાદ કરતાં વચનના ચોખ્ખા ફાયદાનું માપ કાઢે છે; જ્યારે બીજા કિસ્સામાં તે ધમકીભર્યા નુકસાન સામે કબૂલાતની સામાન્ય અનિરછનીયતાને બાદ કરતાં હાલની સંતોષકારક પરિસ્થિતિના ચોખ્ખા ફાયદાનું મૂલ્યાંકન કરે છે. એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે દરેક પ્રલોભન, ધમકી કે વચન કબૂલાતને દૂષિત કરતું નથી. નિયમનો ઉદ્દેશ્ય માત્ર એવી કબૂલાતોને બાકાત રાખવાનો છે જે પુરાવાની દ્રષ્ટિએ અવિશ્વસનીય હોય, તેથી પ્રલોભન, ધમકી કે વચન એવું હોવું જોઈએ જે અસત્ય કબૂલાત તરફ દોરી જાય તેવું માનવામાં આવે. ઉપરોક્ત પૃથક્કરણ પર કોર્ટે પ્રલોભન, વચન વગેરેની ગેરહાજરી કે હાજરી અથવા તેની પર્યાપ્તતા અને તેણે આરોપીના મન પર કેવી રીતે અથવા કેટલા પ્રમાણમાં અસર કરી તે નક્કી કરવાનું છે. જો કોર્ટના મતે પ્રલોભન, વચન કે ધમકી આરોપી વ્યક્તિને એવું

માનવા માટે વાજબી લાગે તેવા આધારો પૂરા પાડવા માટે પૂરતી હોય કે તે કરવાથી તેને કોઈ ફાયદો થશે અથવા કોઈ અનિષ્ટ ટળી જશે, તો તે કબૂલાતને બાકાત રાખવા માટે પૂરતી છે. કલમના છેલ્લા ભાગમાં વપરાયેલા શબ્દો 'તેને જણાય' આરોપીની માનસિકતાનો સંદર્ભ આપે છે.

૧૯. એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત, જો સ્પેરિછક અને સાચી હોય અને સ્વસ્થ માનસિક સ્થિતિમાં કરવામાં આવી હોય, તો કોર્ટ દ્વારા તેના પર આધાર રાખી શકાય છે. કબૂલાત અન્ય કોઈપણ હકીકતની જેમ સાબિત કરવી પડશે. કબૂલાત અંગેના પુરાવાનું મૂલ્ય, અન્ય કોઈપણ પુરાવાની જેમ, જે સાક્ષી સમક્ષ તે કરવામાં આવી છે તેની સત્યતા પર આધાર રાખે છે. કબૂલાત અંગેના પુરાવાનું મૂલ્ય પુરાવો આપનાર સાક્ષીની વિશ્વસનીયતા પર આધાર રાખે છે. કોઈપણ કોર્ટ માટે એવી ધારણાથી શરૂઆત કરવી યોગ્ય નથી કે એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પુરાવાનો નબળો પ્રકાર છે. તેનો આધાર સંજોગોના સ્વરૂપ, કબૂલાત ક્યારે કરવામાં આવી હતી તે સમય અને આવી કબૂલાત વિશે બોલતા સાક્ષીઓની વિશ્વસનીયતા પર રહેશે. આવી કબૂલાત પર આધાર રાખી શકાય છે અને તેના આધારે દોષિત ઠરાવી શકાય છે જો કબૂલાત અંગેનો પુરાવો એવા સાક્ષીઓના મુખેથી આવતો હોય જેઓ પક્ષપાતરહિત જણાતા હોય, આરોપી સાથે દૂરથી પણ દુશ્મનાવટ ધરાવતા ન હોય, અને જેમના સંબંધમાં એવું દર્શાવતી

કોઈ બાબત સામે ન આવી હોય કે તેમની પાસે આરોપી વિરુદ્ધ અસત્ય નિવેદન કરવાનું કોઈ કારણ હોઈ શકે, સાક્ષી દ્વારા બોલાયેલા શબ્દો સ્પષ્ટ, અસ્પષ્ટતારહિત હોય અને અચૂકપણે એવો સંકેત આપતા હોય કે આરોપી જ ગુનાનો ગુનેગાર છે અને સાક્ષી દ્વારા એવું કશું જ છોડવામાં ન આવ્યું હોય જે તેની વિરુદ્ધ જતું હોય. વિશ્વસનીયતાની એરણ પર સાક્ષીના પુરાવાની સઘન કસોટી કર્યા પછી, જો એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત વિશ્વસનીયતાની કસોટીમાં પાર ઉતરે તો તેનો સ્વીકાર કરી શકાય છે અને તે દોષિત ઠરાવવાનો આધાર બની શકે છે.

૯.૧ (૨૦૨૩) ૬ એસ.સી.સી. ૬૦૫ માં રિપોર્ટ થયેલ નિખિલ ચંદ્ર મંડલ વિ. સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બેંગાલ ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા ૧૫ માં અવલોકન કર્યું છે જે નીચે મુજબ છે:

૧૫. કાયદાનો એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત એ પુરાવાનો એક નબળો પ્રકાર છે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી હોય, ત્યાં તેની વિશ્વસનીયતા શંકાસ્પદ બને છે અને તે તેનું મહત્વ ગુમાવી દે છે. વધુમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે એ સુસ્થાપિત છે કે તે સાવચેતીનો નિયમ છે જ્યાં કોર્ટ સામાન્ય રીતે આવી એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પર કોઈ આધાર રાખતા પહેલાં સ્વતંત્ર અને

વિશ્વસનીય સમર્થન શોધશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે એમાં કોઈ શંકા નથી કે એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતના આધારે દોષિત ઠરાવી શકાય છે, પરંતુ બાબતોના વાસ્તવિક સ્વરૂપમાં, તે પુરાવાનો એક નબળો પ્રકાર છે. આ સંદર્ભમાં સહદેવન અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ તમિલનાડુ ના કેસમાં આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખી શકાય છે. આ કોર્ટે, સદર કેસમાં, આ મુદ્દા પર અગાઉના વિવિધ ચુકાદાઓનો સંદર્ભ લીધા પછી, આ પ્રમાણે અવલોકન કર્યું હતું:

“૧૬. આ કોર્ટના ઉપરોક્ત સંદર્ભિત ચુકાદાઓના યોગ્ય વિશ્લેષણ પરથી, તે સિદ્ધાંતો જણાવવા યોગ્ય રહેશે જે એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતને આરોપીને દોષિત ઠરાવવાનો આધાર બનાવવામાં સક્ષમ એવો ગ્રાહ્ય પુરાવો બનાવશે. આ સિદ્ધાંતો એવા કેસોની સત્યતા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે ન્યાયિક વિચારસરણીને માર્ગદર્શન આપશે જ્યાં ફરિયાદપક્ષ આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી કથિત એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પર ભારે આધાર રાખે છે:

- (૧) એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પોતે જ એક નબળો પુરાવો છે. કોર્ટે તેની વધુ કાળજી અને સાવધાની સાથે તપાસ કરવી પડશે.
- (૨) તે સ્વેચ્છાએ કરવામાં આવેલી હોવી જોઈએ અને સાચી હોવી જોઈએ.
- (૩) તે વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી હોવી જોઈએ.

(૪) જો એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતને સુસંગત સંજોગોની સાંકળ દ્વારા સમર્થન મળે અને ફરિયાદપક્ષના અન્ય પુરાવાઓ દ્વારા તેને વધુ સમર્થન મળે (૨૦૧૨) ૬ એસ.સી.સી. ૪૦૩, તો તે વધુ વિશ્વસનીયતા અને પુરાવાકીય મૂલ્ય પ્રાપ્ત કરે છે.

(૫) એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત દોષિત ઠરાવવાનો આધાર બનવા માટે, તે કોઈ મહત્વપૂર્ણ વિસંગતતાઓ અને સ્વાભાવિક અસંભવિતતાઓથી મુક્ત હોવી જોઈએ.

(૬) આપું નિવેદન અનિવાર્યપણે અન્ય કોઈપણ હકીકતની જેમ અને કાયદા અનુસાર સાબિત કરવું પડશે.”

૧૦. રેકર્ડ પરના મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની સમગ્ર મૂલવણી પરથી, આ કોર્ટનો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે ફરિયાદપક્ષ કથિત એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાતને પુરાવાના વિશ્વસનીય અને ભરોસાપાત્ર પ્રકાર તરીકે સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧ – રામભાઈ જીવાભાઈ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨ – હાકુભાઈ પરમાનંદભાઈ જોશી અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૩ – બાવકુભાઈ ધારણભાઈ સિસોદિયાના પુરાવા સ્વાભાવિક અસંભવિતતાઓ અને મહત્વપૂર્ણ સંજોગોથી પીડાય છે જે કથિત એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પર આધાર રાખવા માટે તેને સંપૂર્ણપણે અસુરક્ષિત બનાવે છે. સ્વીકાર્ય રીતે, સાક્ષીઓ પૈકી કોઈનો પણ આરોપી સાથે કોઈ ગાઢ સંબંધ ન હતો કે

આરોપીએ તેમના પર કોઈ વિશ્વાસ મૂક્યો ન હતો. તેનાથી વિપરીત, સાક્ષીઓએ સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું છે કે આરોપી સાથે તેમના કોઈ સૌહાર્દપૂર્ણ સંબંધો ન હતા અને તેઓ તેને માત્ર ક્યારેક ક્યારેક જ મળતા હતા. તે અત્યંત અસંભવિત છે કે આરોપી જે વ્યક્તિઓ સાથે વિશ્વાસ કે ભરોસાનો કોઈ સંબંધ ધરાવતો ન હતો તેમની સમક્ષ માત્ર ભરતની હત્યા જ નહીં પરંતુ રાણીબેન અને ગોવાભાઈની હત્યાની પણ સ્વેચ્છાએ કબૂલાત કરે. એટલું જ મહત્વપૂર્ણ આ સાક્ષીઓનું સ્વીકૃત વર્તન છે કે તેઓએ આવી કથિત કબૂલાત પછી આરોપીને આશરે એકથી દોઢ કલાક સુધી મુક્તપણે ફરવાની પરવાનગી આપી, તેની સાથે અલગ-અલગ સ્થળોએ ગયા, અને ત્યારપછી પોલીસને તાત્કાલિક જાણ કરવાને બદલે તેને ઘરે પાછા જવાની મંજૂરી આપી, તે સંપૂર્ણપણે જાણતા હોવા છતાં કે આવી માહિતી તાત્કાલિક પહોંચાડવી જોઈતી હતી. આવું વર્તન સામાન્ય માનવ વર્તન સાથે સંપૂર્ણપણે અસંગત છે અને ફરિયાદપક્ષની વાતની વિશ્વસનીયતાને ગંભીરપણે નબળી પાડે છે.

કથિત કબૂલાત જે સ્થળે, જે રીતે અને જે વ્યક્તિઓ સમક્ષ કરવામાં આવી હતી તે અંગે પણ મહત્વપૂર્ણ વિસંગતતાઓથી મુક્ત નથી. ફરિયાદપક્ષ સ્વતંત્ર અને અકાઠ્ય પુરાવા દ્વારા કથિત કબૂલાતને સંતોષકારક રીતે પુષ્ટિ આપવામાં વધુમાં નિષ્ફળ ગયો છે. ઘરેણાંની રિકવરી વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી નથી કારણ કે પંચ સાક્ષીઓ પૈકીના એક સાક્ષીએ ફરિયાદપક્ષને સમર્થન આપ્યું નથી, અને તપાસ કરનાર

અમલદારે સ્વીકાર્યું છે કે હાલના ગુનાની નોંધણી પહેલાં રાણીબેનના સોનાના એરિંગ્સ કે ચાંદીની માળા/કંઠીની કથિત ચોરી અંગે કોઈ પણ પ્રકારની ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવી ન હતી. મૃતક રાણીબેનના પૌત્ર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૮ એ પણ સ્વીકાર્યું છે કે જો કે તેમને મૃતકના શરીર પર ઘરેણાં મળ્યા ન હતા, તેમ છતાં તેમણે કોઈ ફરિયાદ નોંધાવી ન હતી કે તે અંગે કોઈ પૂછપરછ પણ કરી ન હતી. આ સંજોગો કથિત રિકવરીના પુરાવાકીય મૂલ્યને મહત્વપૂર્ણ રીતે નબળું પાડે છે.

ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રનો એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે એક્સ્ટ્રા જ્યુડિશિયલ કબૂલાત પુરાવાનો એક નબળો પ્રકાર છે અને તે માત્ર ત્યારે જ દોષિત ઠરાવવાનો આધાર બની શકે છે જ્યારે તે સંપૂર્ણ વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી હોય, સ્વૈચ્છિક હોય, સાચી હોય, એવી વ્યક્તિ સમક્ષ કરવામાં આવી હોય જેના પર આરોપી વિશ્વાસ મૂકતો હોય, અને અન્ય વિશ્વસનીય પુરાવાઓ દ્વારા તેને પૂરતું સમર્થન મળતું હોય. હાલના કેસમાં રજૂ કરાયેલ પુરાવો ઉપરોક્ત ધોરણથી ઘણો ઓછો પડે છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે રેકર્ડ પરના સમગ્ર પુરાવાની ઝીણવટપૂર્વક મૂલવણી કરી છે અને યોગ્ય રીતે ઠરાવ્યું છે કે ફરિયાદપક્ષ આરોપીના વાજબી શંકાથી પરના દોષને સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે.

૧૧. પી. સોમારાજુ (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયોમાં કાયદાની સુસ્થાપિત સ્થિતિને ધ્યાને લેતાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે સમગ્ર પુરાવાની યોગ્ય

પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલવણી કરી છે અને નિર્દોષ છુટકારાના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમમાં કોઈ ખામી કે ગેરકાયદેસરતા જણાતી નથી. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે તમામ પુરાવાની મૂલવણી કરી છે અને અમારો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીને તેની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં સંપૂર્ણપણે વાજબી હતી. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો એકદમ ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા કે ખામી આચરવામાં આવી નથી અને અમે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો, આખરી નિષ્કર્ષ અને નિર્દોષ છુટકારાના પરિણામી હુકમ સાથે સંપૂર્ણપણે સહમત છીએ. અમને વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમમાં દખલગીરી કરવાનું કોઈ કારણ જણાતું નથી અને હાલની અપીલ ગુણદોષ વગરની હોવાથી પરિણામે તે રદ કરવામાં આવે છે.

૧૨. વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, વેરાવળ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૨૩૯/૧૯૯૯ માં તારીખ ૩૧.૧૨.૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ નિર્દોષ છુટકારાનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ આથી બહાલ રાખવામાં આવે છે.

૧૩. જામીન ખત રદ કરવામાં આવે છે. રેકર્ડ અને કાર્યવાહી (રેકર્ડ એન્ડ પ્રોસિડિંગ્સ) સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટને તુરંત પરત મોકલી આપવા.

સહી/ –
(એસ. વી. પિન્ટો, ન્યાયમૂર્તિ)

સહી/ –
(પી. એમ. રાવલ, ન્યાયમૂર્તિ)

This is an AI-Assisted Translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====